

Riktlinje: Stöd till anhöriga

Dokumenttyp Normerande styrdokument: riktlinje	Dokumentnamn Riktlinje: Stöd till anhöriga	Fastställd/Upprättad Nämnden för arbete och välfärd, 2022-04-08	Senast ändrad
Dokumentansvarig Avdelning stöd och utveckling/utvecklingsenheten		Tidigare ändringar	Giltighetstid 2022-04-08 tillsvidare
Dokumentinformation Ersätter Policy: Stöd till anhöriga 2019-10-15			

Inledning

Riktlinjerna visar nämndens ambition för anhörigstödet inriktning och ska tydliggöra anhörigperspektivet för alla som möter anhöriga i sitt arbete. Riktlinjerna gäller oavsett inom vilken lagstiftning verksamheten drivs och för både kommunala och privata utförare.

Socialnämnden ska, enligt 5 kap. 10 § socialtjänstlagen, erbjuda stöd för att underlätta för de personer som vårdar en närstående som är långvarigt sjuk eller äldre eller som stödjer en närstående som har funktionshinder. Socialnämnden ansvarar även för att barn och unga ska få en trygg uppväxt, skydd och stöd samt för förebyggande insatser. Genom ansvaret har nämnden en viktig uppgift i att både upptäcka och stödja barn som anhöriga när föräldrar har missbruk/beroende, psykisk ohälsa eller andra allvarliga svårigheter som kan påverka föräldraskapet och barns hälsa och utveckling.

Vad är anhörigstöd?

Anhörigstöd är olika former av aktiviteter eller insatser som syftar till att fysiskt, psykiskt och socialt underlätta den anhöriges situation och samtidigt minska risken för ohälsa.

Anhöriga kan behöva stöd på olika sätt. Vilken form av stöd som är aktuell påverkas av den anhöriges situation och behov av stöd. Stödet kan vara i form av insatser riktade direkt till den anhörige, eller indirekt i form av insatser riktade till den närstående och som även har som syfte att underlätta för anhöriga. Stöd kan ges i form av individuellt biståndsbedömda insatser eller som generella serviceinsatser.

Vem är anhörig och vem är närstående?

Med *anhörig* avses en person som ger omsorg, stöd eller vård till en närstående. Begreppet innefattar betydelsefulla personer inom den närståendes nätverk, vilket kan omfatta både en familjemedlem och någon utanför familjekretsen.

Med *närstående* avses person som tar emot omsorg, vård eller stöd av anhörig.

Anhörigperspektiv

Ett anhörigperspektiv kan beskrivas som det förhållningssätt personalen ska ha gentemot anhöriga. Det handlar om att anhöriga blir uppmärksammade, lyssnade på och får möjlighet att vara delaktiga - förutsatt att de själva vill och att deras närstående samtycker. I praktiken innebär ett anhörigperspektiv att:

- se och lyssna på anhöriga,
- uppmärksamma hur anhöriga påverkas och om de har behov av stöd för egen del,
- visa öppenhet för vilka som utgör den enskildes nätverk,
- inte ta anhörigas insatser för givna och säkerställa att anhörigomsorgen är frivillig,
- uppmärksamma och tillgodose anhörigas behov av information om den enskildes hälsotillstånd, vård och omsorg,
- ha kunskap om vad det innebär att vara anhöriga och att ge anhörigomsorg.

Övergripande mål

Målet med riktlinjen är att all verksamhet inom hela förvaltningen genomsyras av ett anhörigperspektiv, så att anhöriga i alla åldrar och deras behov uppmärksammas i ett tidigt skede.

Målsättningen är att stöd till anhöriga kännetecknas av att:

- Anhöriga känner sig sedda, lyssnade på och delaktiga
- Barn som anhöriga uppmärksammas och synliggörs
- Arbetet med att stödja anhöriga integreras i förvaltningens verksamheter för att kunna erbjuda ett lättillgängligt stöd som kännetecknas av kvalitet, flexibilitet och en strävan efter att tillgodose individuella behov av stöd
- Stöd till anhöriga ses som en förebyggande insats för att minska risken att anhöriga drabbas av ohälsa
- Anhöriga på ett enkelt och tydligt sätt kan få information om anhörigstöd och veta var de kan vända sig för att få stöd

Ansvarsfördelning

Chef ansvarar för att:

- Alla medarbetare känner till riktlinjen för stöd till anhöriga och att den är implementerad i verksamheten
- Alla medarbetare får tillgång till lämplig utbildning i anhörigfrågor

All personal ska:

- Tillämpa ett anhörigperspektiv
- Ha kännedom om vilket stöd som finns att erbjuda för att kunna ge råd och information samt hänvisa individen rätt för ytterligare stöd. Dokumentera erbjudande om anhörigstöd
- Uppmärksamma barns situation och behov av direkt stöd för egen del samt uppmärksamma frågan om stöd i föräldraskapet
- Lyssna in och ta hänsyn till anhörigas synpunkter vid bedömning och i utförande av insatser till den närstående, för att hitta en fungerande lösning, i de fall samtycke finns
- Samverka med såväl berörda interna som externa parter i anhörigfrågor, i syfte att samordna stödet till anhöriga